

Kids Blues

Lesplan 1.3 Verhaal van de blues & Schoolblues

Luister naar het verhaal van de blues en maak je eigen schoolblues met geheimtaal.

Inhoud	De kinderen luisteren naar de voorstelling of het verhaal van de blues, leren wat een worksong is, leren over metaforen en geheimtaal en maken hun eigen tekst op een schoolblues.
Nodig	<ul style="list-style-type: none"> • Werkblad in de bijlage printen. • Digibord of een alternatief om geluid op af te spelen • Memoryspel of andere plaatjes.
Stappen	<ul style="list-style-type: none"> - Gesprek over het verhaal van de blues naar aanleiding van de voorstelling van Big Bo of het voorgelezen verhaal van Kaj van der Plas. - Luisteren en oefenen met een voorbeeld werklied 'Rosie' - Oefenen met metaforen maken in de klas - Met behulp van het schema een schoolblues maken op basis van metaforen.

Verhaal van de blues

1. Voer een gesprek over het beluisterde verhaal van de blues. Dit kan de voorstelling van Big Bo zijn of het voorgelezen verhaal van Kaj Van Der Plas.

1a. Praat eens na over het verhaal van Kaj van der Plas (Als dit vrijheid is)

- 1 – Heb jij muziek aan als je een klusje doet, of ken je iemand die dat doet?
Wat voor muziek dan?
Helpt dat bij het klusje en zo ja, hoe dan?
- 2 – De vader in het verhaal van Kaj van der Plas niet met de oma eens.
Oma zegt dat ze vrij zijn. Wat bedoelt ze daarmee?
Vader vindt dat niet echt vrijheid. Waarom niet?
Wanneer zou de familie écht vrij zijn?
- 3 – Ken je een liedje dat past bij een gevoel?
Welk liedje past bij blijdschap?
Welk liedje past bij boosheid?
Welk liedje past bij verdriet?
- 4 – Waarom zou de vader droevige liedjes spelen als hij zich droevig voelt?

1b. Praat eens na over de voorstelling van Big Bo.

- 1 – Heb jij muziek aan als je een klusje doet, of ken je iemand die dat doet?
Wat voor muziek dan?
Helpt dat bij het klusje en zo ja, hoe dan?
- 2 - Wat valt je op in de liedjes die voorbijkwamen in de voorstelling?
- 3 – Ken je een liedje dat past bij een gevoel?
Welk liedje past bij blijdschap?
Welk liedje past bij boosheid?
Welk liedje past bij verdriet?
- 4 – Waarom zou iemand droevige liedjes spelen als hij/zij zich droevig voelt?

2. Bespreek deze informatie over een werklied

In de bluesmuziek worden liedjes gespeeld die al lang geleden ontstonden in Amerika. Wel meer dan 100 jaar geleden misschien. Liedjes die ontstonden toen omdat sommige mensen daar gevangen waren genomen en op het land moesten werken. Of aan een spoorlijn. Dat was helemaal niet leuk. Ze zongen tijdens het werken, werkliedjes, in het Engels heet dat een 'worksong'. In die liedjes zongen ze soms teksten die stiekem een dubbele boodschap hadden, bijvoorbeeld over hoe moeilijk het leven was. Maar dat hardop zeggen deden de mensen niet omdat ze bang waren voor de gevolgen daarvan. Ze uitten zich dan toch door het als het ware met geheimtaal in het liedje te stoppen.

Oefenen met worksong Rosie

1. Lied Rosie

Rosie is een worksong waarin iemand zingt voor zijn geliefde. Hij wil met haar trouwen als hij vrij man is. Hij is dus gevangen als hij het lied zingt. Je hoort duidelijk vraag en antwoord in het lied. Met vraag bedoelen we de 'voorzanger' en met antwoord bedoelen we de groep die erna zingt.

2. Lees de Engelse tekst eens (voorzang, nazang)

Be my woman gal I'll be your Man (x3)
Everydays Sunday dollar in your hand
In your hand lordy, in your hand
Everydays Sunday dollar in your hand

Stick to the promise girl that you made me (x3)
Won't got married til' uh I go free
I go free lordy, I go free
Won't got married til' uh I go free
Enzovoort

3. Betekenis

Het liedje stamt uit de tijd van de slavernij in Amerika.
Het werd ook gezongen in Amerikaanse gevangenissen in de jaren 1930/1940/1950 in Amerika.

Het zingen ervan maakte het zware (en vervelende) werk wat lichter. Dat heeft een beetje te maken met het voor- en nazingen, het steeds herhalen van stukjes, zoals 'Be your man' en 'In Your Hand' en het ritme van de tekst. Veel van dit soort worksongs hadden ook geheimtaal, zodat bewakers niet hoorden waar er echt over gezongen werd. Zo konden de gevangenen over hun ellende zingen, zonder dat ze ervoor werden gestraft

We gaan nu zelf ook een song maken om het 'vervelende schoolwerk' wat lichter te en makkelijker te maken ;-)

Je eigen schoolblues maken met metaforen

1. Intro

We hebben Rosie nu gehoord en we weten een beetje wat de achtergrond is van het lied. We gaan nu op dezelfde melodie en met hetzelfde ritme een andere tekst maken. Dat doen we met de metaforenmethode van Fabien van der Ham. Metaforen zijn vergelijkingen die met andere woorden hetzelfde bedoelen.

Maar voordat je een tekst gaat maken, verzin je je eigen bluesnaam. Dat is wel zo fijn. Want een echte blues songwriter, heeft een echte bluesnaam. Net zoals 'Big Bo'. Doe maar eens via deze website:
<https://fun.namerobot.com/name/blues>

2. Oefenen met metaforen , stap 1

Schrijf drie zelfstandig naamwoorden op.
Maak dan bij elk woord een vergelijking.
Bijvoorbeeld:

- Cola lijkt op lava
- Gedachten lijken op bellen van bellenblaas
- Poedersuiker lijkt op sneeuw

3. Oefenen met metaforen, stap 2

Schrijf drie bijvoeglijk naamwoorden op.
Dus dingen die je over iets of iemand kunt zeggen.
Maak dan bij elk woord een vergelijking.
Bijvoorbeeld:

- Sterk ...als een steen
- Mooi ...als een schilderij
- Lief ...als een poesje

4. Oefenen met metaforen, stap 3

Tijd voor echte metaforen

Na vergelijken gaan we een stap verder. Een metafoor is een vorm van beeldspraak waarbij geen vergelijkingswoord (als, zoals, net een ...) gebruikt wordt en het woord komt zelf dus in de metafoor ook niet voor. Eigenlijk worden het een soort raadseltjes.

Deel plaatjes uit van bijvoorbeeld een memory spel en bedenk daar een metafoor voor.

Bijvoorbeeld:

Plaatje met een wesp: ...zoemende naald

Plaatje met een beer: ...grommende bontjas

Plaatje met een lantaarnpaal: ...lange lichtgever

5. Liedtekst maken

We maken nu een liedtekst in groepjes.

Schrijf allemaal stomme dingen op over school, zoals: Rekenen, spelling, dictee, etc.

Verzin hier een metafoor voor:

Dictee: addertjes onder het gras

Staartdeling: gehakte poezenstaarten

Breuken: te grote stukken spruitjestaart

6. Liedtekst indelen

Verwerk je zinnen in dit liedschemavolgens dit voorbeeld: de metaforen zeg je ritmisch op

Zing maar even met dit voorbeeld mee: <https://youtu.be/TOgxuLy6crl> . Dit is op de melodie van Oh Rosie.

Te	<u>gro</u>	te	stuk	ken	spruitjes	taart
de	school	blues				
ge	hak	te	<u>poe</u>	zen	staart	en
De	school	blues				
Ad	der	<u>tjes</u>	on	der	het	gras
De	School	blues				

7. Print en schrijf op

Print nu een leeg werkblad uit voor het opschrijven van je geheimtaal schoolblues.

Probeer ritmisch uit hoe je tekst in het schema kan passen door bijvoorbeeld een paar keer naar het voorbeeld te luisteren.

Heb je je tekst ingevuld?

Daarna kan je op de melodie van 'Oh Rosie' je eigen schoolblues zingen!